

Haziran ayında 80,8 milyar TL harcama yapıldı, harcamaların %24'ü internet üzerinden

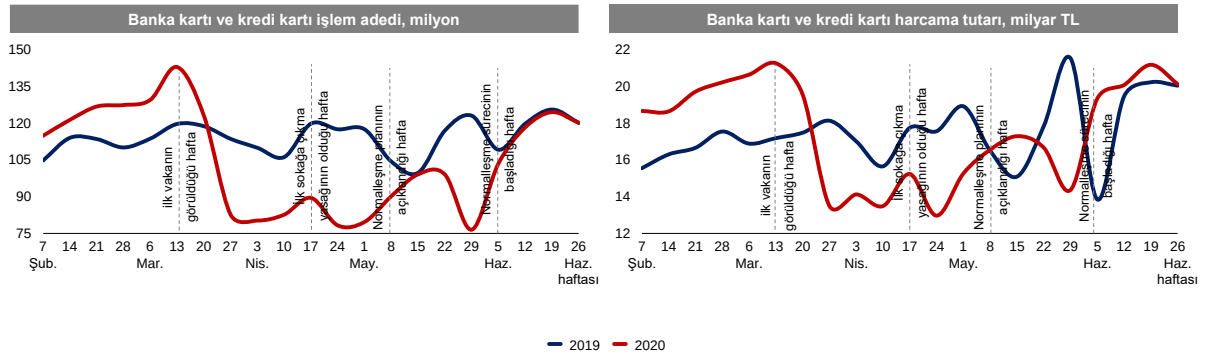
Tüketim eğilimlerini arz ve talep ekseninde çeşitli veriler üzerinden takip etmek mümkün ancak içerisinde bulunduğumuz süreçte, verileri mümkün oldukça anlık takip edebilmek önem arz ediyor. Bu kapsamda TCMB Banka Kartı ve Kredi Kartı Harcama Tutarları haftalık verisi tüketici harcamalarının takibine olanak sağlıyor. Bankalararası Kart Merkezi (BKM) Kart Monitör araştırması 2017 verilerine göre 10 kişiden 7'si ödemelerinde kredi kartını tercih ediyor ve COVID-19 nedeniyle birçok kişinin ödemelerinde özellikle kredi kartını tercih ettiği biliniyor.

Bu bülten kapsamında, COVID-19'un tüketici harcamaları açısından yarattığı etkiyi takip edebilmek amacıyla, TCMB Banka Kartı ve Kredi Kartı Harcama Tutarları verisi incelenmektedir. "COVID-19'un Tüketici Harcamalarına Etkisi Bülteninde", harcama kalemlerine göre tüketicilerin haftalık ve aylık banka kartı/kredi kartı harcaması ve haftalık/yıllık değişimleri ele alınmaktadır.

Haziran ayında toplam harcamalar yüzde 10, internet üzerinden yapılan harcamalar yüzde 45 arttı

26 Haziran haftasında¹ banka kartı ve kredi kartı kullanılarak 20,1 milyar TL tutarında harcama yapıldı. Bir önceki haftaya kıyasla harcama tutarı 1,1 milyar TL (yüzde 5) azaldı. İşlem adedi ise yüzde 4 azalarak 120 milyon oldu. Bir önceki yılın aynı dönemine (15 Mart – 28 Haziran 2019) göre kıyaslandığında 13 Mart – 26 Haziran 2020'de yapılan harcamaların tutarı yüzde 5, işlem adedi ise yüzde 14 azaldı.

Şekil 1 - Banka kartı ve kredi kartı işlem adedi ve harcama tutarı, 7 Şubat – 26 Haziran 2020

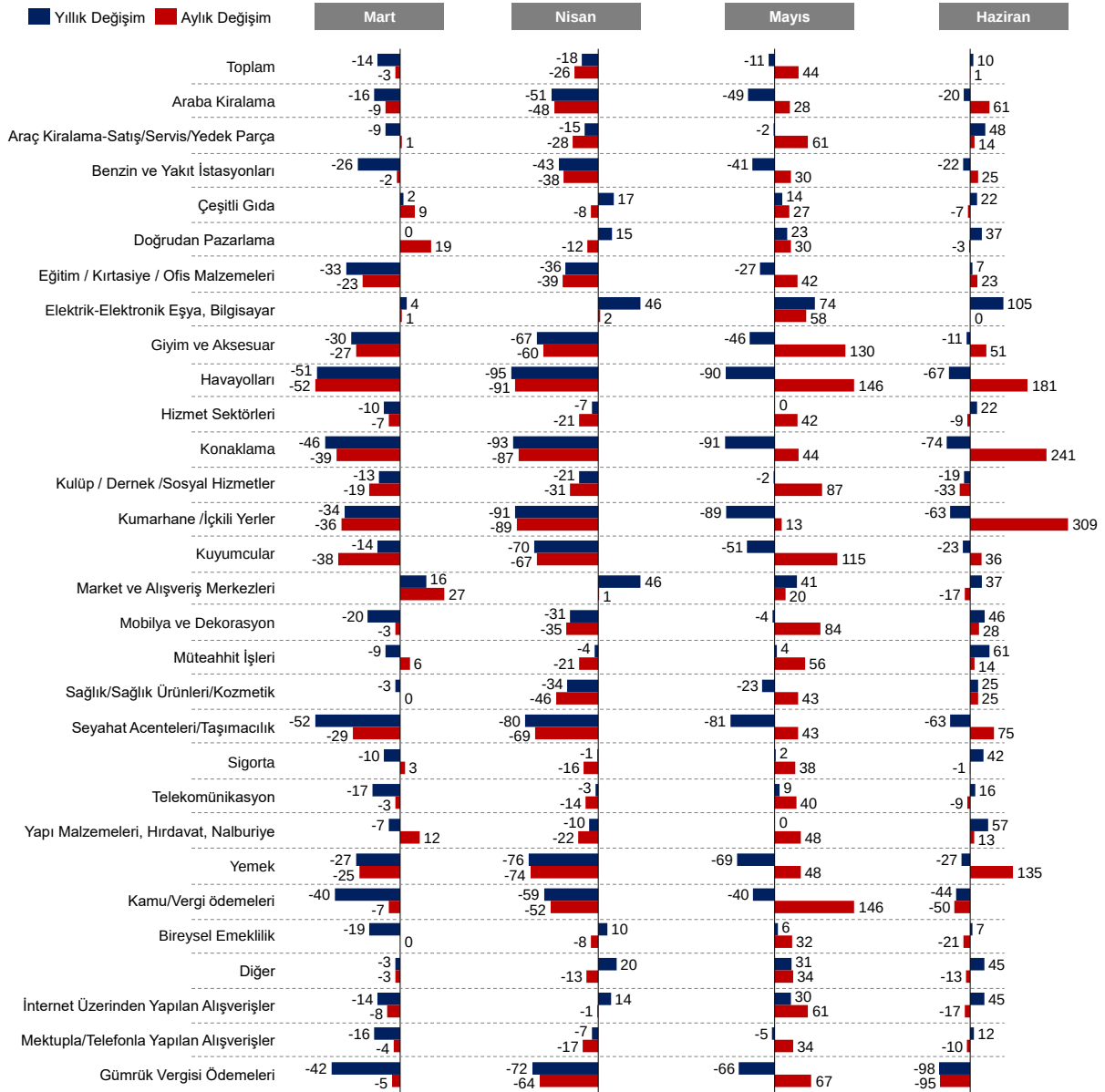
Kaynak: TCMB, TEPAV görselleştirmesi

26 Haziran haftası verilerinin açıklanmasıyla haziran ayındaki harcamaların tutarı 80,8 milyar TL seviyesine ulaştı. Haziran 2020'de banka ve kredi kartı ile yapılan harcamaların tutarı Mayıs 2020'ye kıyasla sınırlı bir artış (yüzde 1) gösterirken, bir önceki yılın aynı ayına kıyasla ise yüzde 10 arttı. Böylece mart, nisan ve mayıs aylarından sonra yıllık bazda ilk artış haziran ayında kaydedildi.

¹ 20 – 26 Haziran 2020

Haziran ayında bir önceki aya göre harcamalar en fazla kumarhane/içkili yerler, konaklama, havayolları, yemek, seyahat acenteleri/taşımacılık, araba kiralama ve giyim ve aksesuar kalemlerinde arttı. Market ve alışveriş merkezleri ve çeşitli gıda harcamaları ise azaldı. Yıllık bazda en fazla artış elektrik-elektronik eşya, bilgisayar, müteahhit işleri, yapı malzemeleri, hırdavat, nalburiye, araç kiralama-satış/servis/yedek parça ve mobilya ve dekorasyon harcamalarında görüldü. Konaklama, havayolları, kumarhane/içkili yerler ve seyahat acenteleri/taşımacılık gibi turizm harcamaları, haziran ayında bir önceki aya kıyasla artış gösterse de henüz Haziran 2019 seviyesinin üzerine çıkamadı. Alışveriş yöntemi bakımından incelendiğinde ise haziran ayında internet üzerinden yapılan alışverişler, Mayıs 2020'ye göre yüzde 17 azalırken, Haziran 2019'a göre yüzde 45 arttı.

Şekil 2 Banka kartı ve kredi kartı ile yapılan harcama tutarının aylara göre aylık ve yıllık değişimleri, %, Mart – Haziran 2020

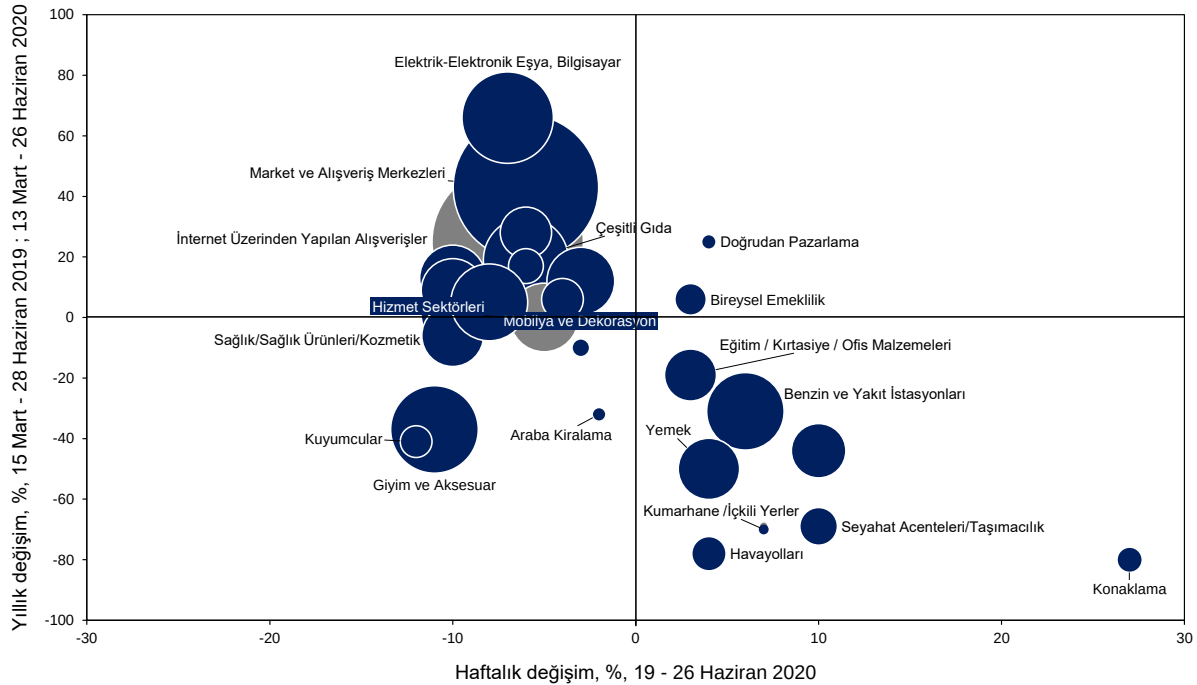

Kaynak: TCMB, TEPAV hesaplamaları

Not: Şekilde yer alan internet üzerinden yapılan alışverişler, mektupla/telefonla yapılan alışverişler ve gümrük vergisi ödemeleri ayrı bir harcama kalemi olmayıp, alışveriş yöntemini ifade etmektedir.

Bir önceki yılın aynı dönemine (15 Mart – 28 Haziran 2019) göre kıyaslandığında 13 Mart – 26 Haziran 2020'de en fazla artış elektrik-elektronik eşya, bilgisayar (yüzde 66), market ve alışveriş merkezleri (yüzde 43), diğer (yüzde 28), doğrudan pazarlama (yüzde 25), ve çeşitli gıda (yüzde 19) harcamalarında görüldü. Aynı dönemde harcamalar en fazla konaklama (yüzde 80), havayolları (yüzde 78), kumarhane/içkili yerler (yüzde 70), seyahat acenteleri/taşımacılık (yüzde 69) ve yemek (yüzde 50) azaldı (bkz. Şekil 3). Aynı dönemde internet üzerinden yapılan alışverişler bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 25 arttı.

Şekil 3 - Banka kartı ve kredi kartı ile yapılan harcamaların yıllık (15 Mart – 28 Haziran 2019; 13 Mart – 26 Haziran 2020) ve haftalık değişimi (19 – 26 Haziran 2020), %

Kaynak: TCMB, TEPAV hesaplamaları

Not: Grafiğin dikey eksenini 13 Mart – 26 Haziran 2020'de yapılan toplam harcamaların, 15 Mart – 28 Haziran 2019'da yapılan toplam harcamalara göre yüzdelik değişimini; yatay eksen ise 2020 yılı 26 Haziran haftasında yapılan harcamaların 19 Haziran haftasına kıyasla yüzdelik değişimini vermektedir.

Not: Daire büyüklükleri, 26 Haziran haftasında yapılan harcamaların tutarını ifade etmektedir.

Bültenin ilerleyen sayıları, TEPAV web sitesi üzerinden haftalık açıklanmaya devam edecektir.

Analizlere ilişkin daha detaylı açıklamaları, TEPAV'ın 31 Mart 2020'deki Değerlendirme Notunda bulabilirsiniz.²

² TEPAV. (2020). COVID-19'un Tüketici Harcamalarına Etkisi. 31 Mart 2020. Dündar, M. <https://www.tepav.org.tr/tr/haberler/s/10099>

Ekler

